

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012

JANA SOUČKOVÁ

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PODNIKOVÁ EKONOMIKA

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Problematika závazků a pohledávek ve společnosti Viamont DSP a. s.

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

6/2012

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA

Jana Součková/PE26

JMÉNO VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ing. Zdenka Volkánová

PROHLÁŠENÍ STUDENTA

Prohlašuji tímto, že jsem zadanou bakalářskou práci na uvedené téma vypracovala samostatně a že jsem ke zpracování této bakalářské práce použila pouze literární prameny v práci uvedené.

Datum a místo: 18. 4. 2012 Ústí nad Labem

podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu bakalářské práce paní Ing. Zdence Volkánové za metodické vedení a odborné konzultace, které mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce.

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

**Problematika závazků a pohledávek ve
společnosti Viamont DSP a. s.**

The Issue of Liabilities and Receivables in the Company Viamont DSP

Autor: Jana Součková

Souhrn

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou závazků a pohledávek ve společnosti Viamont DSP a. s. S ohledem na nárůst odběratelsko-dodavatelských vztahů je nutné vytvořit takový fungující systém, aby byl zajištěn plynulý platební styk, aby se pohledávky nestávaly nedobytnými a závazky byly hrazeny včas.

Teoretická část charakterizuje závazky a pohledávky z účetního a daňového hlediska a analytická část v první části analyzuje současný stav závazků a pohledávek ve společnosti Viamont DSP a. s., a na základě této analýzy je tvořen aktivní přístup společnosti k pohledávkám v podobě inkasa pohledávek a jejich správná daňová optimalizace. Výsledkem by mělo být snížení celkového stavu pohledávek, tím pádem snížení stavu závazků a zlepšení celkové likvidity společnosti.

Summary

This thesis deals with the liabilities and receivables in the company Viamont DSP. Considering the increase in customer-supplier relationship is necessary to create such an efficient system to ensure smooth payments, receivables would not become irrecoverable debts and liabilities have been paid on time.

The theoretical part describes liabilities and receivables from the accounting and tax aspects and the analytical part in the first section analyzes the current state of the liabilities and receivables in the company Viamont DSP, and on the basis this analysis consists of an active approach to receivables in the form of debt collection and their correct tax optimization. The result should be to reduce total state of debts, reduction of liabilities and improving the total liquidity of the company.

Klíčová slova:

Závazky, pohledávky, inkaso pohledávek, odpis pohledávek, opravná položka k pohledávkám.

Keywords:

Liabilities, receivables, debt collection, write-off of receivable, adjustments to receivables.

JEL Classification:

M410 – Accounting

M490 – Accounting: Other

Obsah

1 Úvod	1
2 Charakteristika závazků a pohledávek.....	3
2.1 Obecné principy – účetní pohled	3
2.2 Rozdělení a evidence závazků a pohledávek	4
2.2.1 Závazky a pohledávky z hlediska dlouhodobosti	4
2.2.2 Rozdělení pohledávek na vlastní a cizí.....	6
2.3 Vznik závazků a pohledávek	8
2.4 Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků	10
2.4.1 Odpisy.....	11
2.4.2 Opravné položky.....	12
3 Tvorba systému správy závazků a pohledávek.....	15
3.1 Popis a stručná historie společnosti Viamont DSP a. s.....	15
3.2 Interní správa pohledávek a závazků	16
3.3 Potřeba změny	18
3.3.1 Analýza současného stavu	18
3.3.2 Tvorba účetních a zákonných OP a odpis pohledávky - příklad	21
3.4 Proces sledování pohledávek – inkaso pohledávek	22
3.5 Závazky a pohledávky v účetních výkazech.....	26
4 Závěr	33
Literatura.....	35
Přílohy	

Seznam zkratk

DPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.
ObčZ	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
SOD	Smlouva o dílo
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
ZoR	Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.
ZU	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled tvorby daňových opravných položek.....	14
Tabulka 2 Přehled tržeb a výše pohledávek po splatnosti od r. 2004	18
Tabulka 3 Příklad na tvorbu opravných položek a odpis pohledávky	21
Tabulka 4 Rozdělení neplacících zákazníků.....	22
Tabulka 5 Proces upomínání odběratelů	24
Tabulka 6 Vývoj pohledávek v letech 2008-2010 v tis. Kč (netto hodnoty)	26
Tabulka 7 Přehled pohledávek po splatnosti 2008-2010 (v tis. Kč)	27
Tabulka 8 Vývoj závazků v letech 2008-2010 (v tis. Kč).....	28
Tabulka 9 Přehled závazků po splatnosti 2008-2010 (v tis. Kč)	29
Tabulka 10 Přehled tržeb a výše pohledávek po splatnosti.....	30
Tabulka 11 Výpočet ukazatele – celková likvidita	30
Tabulka 12 Výpočet ukazatele – obrat pohledávek, doba obratu pohledávek.....	31
Tabulka 13 Výpočet ukazatele – obrat závazků, doba obratu závazků.....	32

Seznam grafů

Graf 1 Přehled tržeb za období 2008-2010 v mil. Kč	16
Graf 2 Rozdělení pohledávek po splatnosti k 31. 5. 2008	19

Seznam obrázků

Obrázek 1 Schématické vyjádření pohledávky vlastní	6
Obrázek 2 Schématické vyjádření pohledávky cizí	7
Obrázek 3 Příklad odběratelsko-dodavatelského vztahu	20
Obrázek 4 Proces sledování pohledávek ve společnosti Viamont DSP a. s.	22

1 Úvod

S problematikou závazků a pohledávek se potýká každý podnikatelský subjekt, jelikož vstupuje do dodavatelsko-odběratelského vztahu nejen při uzavření písemné smlouvy, ale i při ústní dohodě.

Z dodavatelsko-odběratelského vztahu vyplývají především závazky a pohledávky z obchodních vztahů, ať už dlouhodobé, či krátkodobé, o kterých účetní jednotka účtuje, které eviduje a na které by se měla zaměřit, aby dodržela lhůty splatnosti, případně se sama nestala článkem, který poskytuje svým odběratelům bezúročný úvěr.

V dnešní době, kdy stále ještě doznívá v některých odvětvích finanční krize a platební termíny se stále prodlužují, není obchodním úspěchem najít zákazníka, uzavřít s ním obchod a dodat zboží či službu, ale tím jsou až peníze na účtu. A právě mezi dodávkou zboží nebo služby a inkasem je pohledávka, která může být někdy nejnapínavější fází celé transakce. Je tedy v zájmu podnikatelského subjektu zvolit aktivní přístup ke svým dlužníkům a neriskovat vznik nedobytných pohledávek.

Cílem této práce je, v souvislosti s uvedenou problematikou, nastavit fungující systém správy závazků a pohledávek ve společnosti Viamont DSP a. s. Problematika pohledávek je ve společnosti sledována ostřeji, než úhrada samotných závazků a proto je na ni v této práci kladen větší důraz. Značným rizikem jsou pohledávky po splatnosti a proto je nezbytné zavést, případně aktualizovat interní postupy a zvolit optimální řešení jejich správy.

Výše pohledávek a závazků má mimo jiné přímý vliv na likviditu společnosti a ta chce být právě svou likviditou atraktivní nejen pro své dodavatele, ale rovněž i pro investory v rámci veřejných zakázek, a tak je vytvoření fungujícího systému správy pohledávek klíčovým úkolem, který má rovněž vést ke zlepšení likvidity.

Teoretická část práce charakterizuje závazky a pohledávky z účetního hlediska. Je zaměřena na rozdělení závazků a pohledávek tak, jak o nich účetní jednotky zpravidla vedou evidenci. Dále jsou zde vyjmenovány způsoby vzniku závazků a pohledávek a v poslední části jsou popsány účetní metody, které může účetní jednotka použít, aby dodržela zásadu opatrnosti a zásadu věrného zobrazení.

Analytická část vychází z poznatků uvedených v teoretické části. V první části je stručně představena společnost Viamont DSP a její historie a je zde nastíněna interní správa závazků a pohledávek. Jelikož ta se jeví jako nedostatečná, je zanalyzován současný stav výše závazků a pohledávek a na základě této analýzy je tvořen systém správy sledování pohledávek.

V závěru je shrnuto zhodnocení stanoveného cíle a jsou zde ve zobecněné podobě vyjádřeny výsledky práce.

2 Charakteristika závazků a pohledávek

Na závazky a pohledávky lze nahlížet z několika hledisek, a to z hlediska:

- účetního;
- daňového;
- právního.

Problematiku závazků a pohledávek z právního hlediska řeší zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník; daňové hledisko řeší zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů a účetní pohled je zohledněn v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, Vyhlášce č. 500/2002 Sb. a Účetních standardech. Tato bakalářská práce řeší závazky a pohledávky z účetního a daňového hlediska.

2.1 Obecné principy – účetní pohled

Závazky z účetního pohledu představují zdroje krytí aktiv (majetku podniku), představují pasiva podniku. Závazek je definován jako současná povinnost, která vznikla na základě minulých skutečností, a od jejíhož vypořádání se očekává, že vyústí v odtok prostředků jako ekonomického prospěchu z podniku. Jde o povinnost nebo odpovědnost jednat nebo konat určitým způsobem. Závazky mohou být právně vymahatelné v důsledku závazné smlouvy nebo zákonem stanoveného požadavku. Závazky však také vznikají v běžné podnikatelské praxi jako důsledek zvyklostí a přání udržovat dobré obchodní vztahy nebo jednat slušným způsobem.¹ Krátkodobý závazek je takový, u kterého se očekává, že bude uhrazen v normálním průběhu provozního cyklu podniku, nebo má být uhrazen v rámci dvanácti měsíců od rozvahového dne.

Mezi závazky patří:

- závazky z obchodního styku;
- závazky vůči zaměstnancům;
- závazky vůči státu, zdrav. pojišťovnám a institucím sociálního zabezpečení;
- závazky vůči společníkům a sdružení;

¹ LOUŠA, F. et al. *Účetnictví podnikatelů 2008*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. Str. 136.

- závazky z titulu emise dluhopisů;
- závazky z titulu derivátových operací.

Pohledávky představují majetek, tj. aktiva podniku. Platí, že aktiva mají podniku přinášet ekonomický prospěch, jsou ocenitelná v peněžních jednotkách a jsou výsledkem minulých transakcí. Pohledávka obecně představuje právo věřitele požadovat na druhé osobě, tj. dlužníkovi plnění určitého závazku. Věřitel má právo toto plnění vymáhat, dlužník má povinnost pohledávku splatit. Pohledávka zaniká uspokojením věřitele, tj. vyrovnáním závazku dlužníkem.²

Mezi pohledávky patří:

- pohledávky z obchodního styku;
- pohledávky za zaměstnanci;
- pohledávky za společníky a členy sdružení;
- pohledávky z titulu derivátových operací.

2.2 Rozdělení a evidence závazků a pohledávek

Správné zachycení závazků a pohledávek, a to ať již ve vztahu k obchodním partnerům, vlastníkům společnosti, ke státu nebo k zaměstnancům, je důležitou součástí účetnictví.

2.2.1 Závazky a pohledávky z hlediska dlouhodobosti³

Závazky a pohledávky se dělí podle účetních předpisů z hlediska dlouhodobosti na:

- dlouhodobé;
- krátkodobé.

Hledisko dlouhodobosti je postaveno obdobně jako u jiných aktiv a pasiv. Závazky nebo pohledávky jsou považovány:

² LOUŠA, F. et al. *Účetnictví podnikatelů 2008*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. Str. 118.

³ Edice ÚZ, číslo 647. *Účetnictví podnikatelů, zákony, prováděcí vyhlášky, standardy. Vyhláška 500/2002 Sb.* Vyd. Ostrava-Hrabůvka: Nakladatelství Sagit, a. s., 2008.

- za **dlouhodobé**, pokud v okamžiku, ke kterému je účetní závěrka sestavena, mají dobu splatnosti delší než jeden rok, a dále mezi dlouhodobé patří i odložená daňová pohledávka a odložený daňový závazek.
- za **krátkodobé**, pokud v okamžiku, ke kterému je účetní závěrka sestavena, mají dobu splatnosti jeden rok a kratší.

Hledisko dlouhodobosti slouží zejména pro účely sestavení účetní závěrky, neboť v uvedeném rozdělení (krátkodobé, dlouhodobé) je nutné závazky a pohledávky vykázat v rozvaze. Pochopitelně i proto je potřeba dlouhodobé a krátkodobé závazky a pohledávky evidovat v účetnictví odděleně.

K dlouhodobým pohledávkám/závazkům patří:

- pohledávky/závazky z obchodních vztahů;
- pohledávky/závazky vůči ovládaným a řízeným osobám;
- pohledávky/závazky vůči účetním jednotkám pod podstatným vlivem;
- pohledávky/závazky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení;
- dohadné účty aktivní/pasivní;
- jiné pohledávky/závazky;
- odloženou daňovou pohledávku/závazek.

Ke krátkodobým pohledávkám/závazkům pak patří:

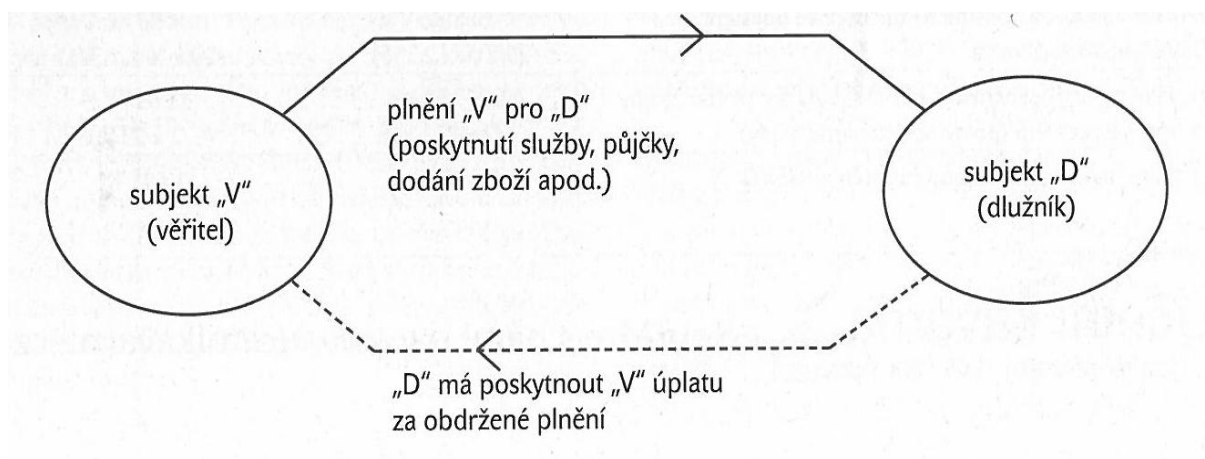
- pohledávky/závazky z obchodních vztahů;
- pohledávky/závazky vůči ovládaným a řízeným osobám;
- pohledávky/závazky vůči účetním jednotkám pod podstatným vlivem;
- pohledávky/závazky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení;
- sociální zabezpečení a zdravotní pojištění;
- stát – daňové pohledávky/závazky;
- krátkodobé poskytnuté/přijaté zálohy;
- dohadné účty aktivní/pasivní;
- jiné pohledávky/závazky.

2.2.2 Rozdělení pohledávek na vlastní a cizí

Dalším hlediskem rozdělení pohledávek je hledisko vlastnictví. Pohledávky se tak dělí na pohledávky vlastní a pohledávky cizí:

Pohledávky vlastní vznikají na základě právního vztahu dvou subjektů, označme je „V“ (jako věřitel) a „D“ (jako dlužník), kdy subjekt „V“ něco pro subjekt „D“ vykoná, např. poskytne službu, dodá zboží, převede nemovitost, poskytne půjčku apod. Není-li toto plnění bezúplatné (dar, dědění), tak subjekt „V“ bude požadovat po subjektu „D“ zaslouženou odměnu. Do té doby, než bude odměna uhrazena, bude mít subjekt „V“ za subjektem „D“ pohledávku. Z pohledu subjektu „D“ půjde o závazek vůči subjektu „V“.⁴

Obrázek 1 Schématické vyjádření pohledávky vlastní

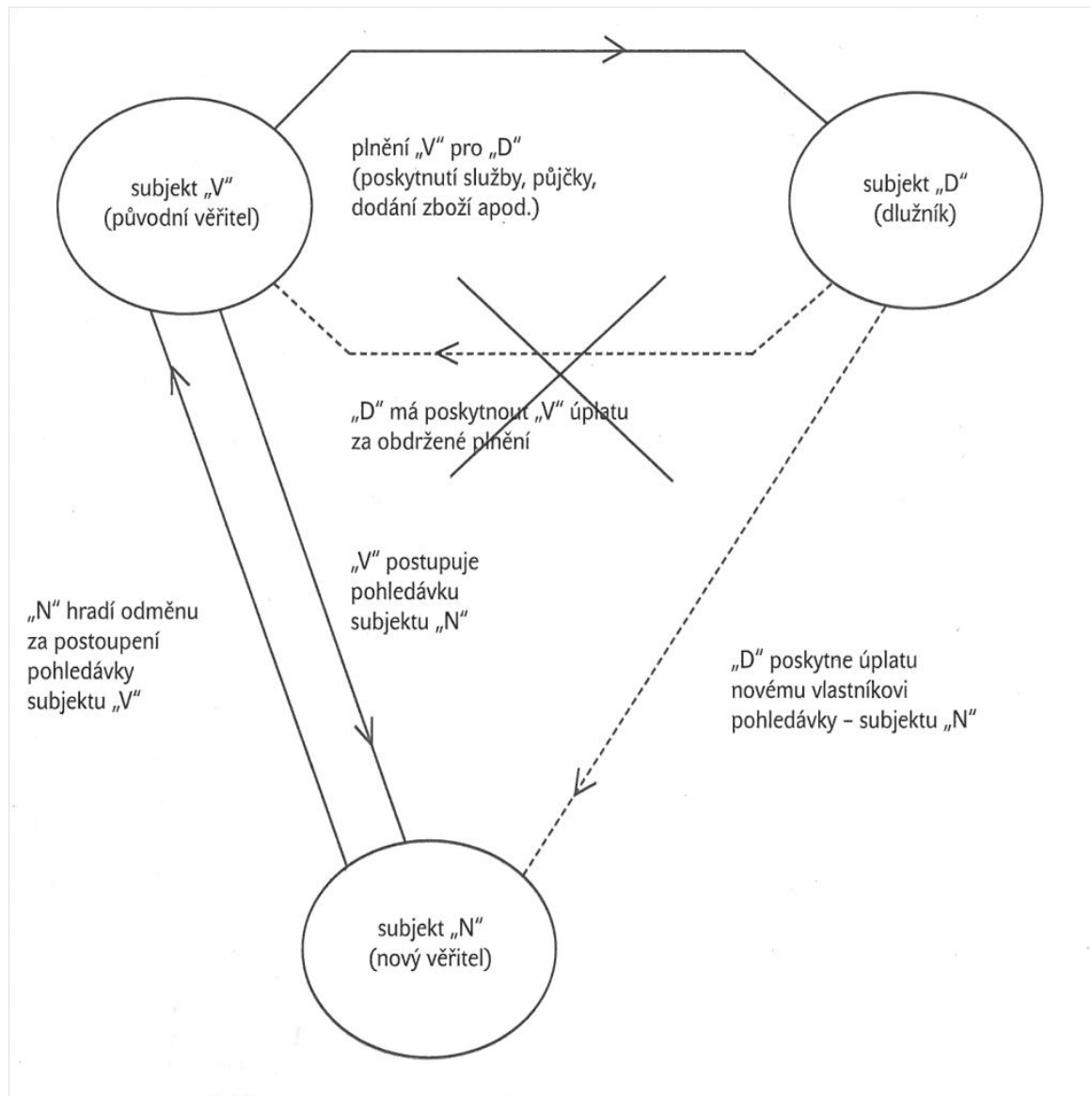
Zdroj obrázku: BRYCHTA, I. *Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. Str. 18.

Pohledávky cizí vzniknou z pohledávek vlastních, a to v důsledku změny věřitele. Nejčastěji je to úplatným postoupením, dále také vkladem, děděním či darováním. Proto, aby mohla vzniknout pohledávka cizí, musí existovat pohledávka vlastní, např. mezi subjektem „V“ a „D“. Tuto pohledávku pak „V“ převede (darem, vkladem, prodejem apod.) na nový subjekt „N“. Dlužník „D“ se proti tomu nemůže bránit (není ani důvod, z jeho pohledu je jedno, jestli bude hradit původnímu věřiteli nebo někomu

⁴ BRYCHTA, I. *Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. Str. 18.

jinému). Jako cizí pohledávka pak bude označen vztah „N“ coby nového věřitele vůči původnímu dlužníkovi „D“.⁵

Obrázek 2 Schématické vyjádření pohledávky cizí

Zdroj obrázku: BRYCHTA, I. *Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. Str. 19.

⁵ BRYCHTA, I. *Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. Str. 19.

2.3 Vznik závazků a pohledávek

Dle § 489 ObčZ vznikají závazky a pohledávky zejména na základě těchto právních skutečností:⁶

- právní úkony – zejména smlouvy;
- bezdůvodné obohacení (§ 451 a násl. ObčZ);
- způsobená škoda (§ 373a násl. Zákona č. 513/1992Sb., ObchZ, § 415 a násl. ObčZ);
- odpovědnost za vady (§ 499 a násl. ObčZ);
- prodlení (úrok z prodlení dle § 517 odst. 2 ObčZ);
- porušení smluvní povinnosti (§ 544 a násl. ObčZ, § 300 a násl. ObchZ).

Právní úkony – zejména smlouvy

Nejčastějším způsobem vzniku závazku a pohledávky je uzavření smlouvy mezi dvěma (či více) stranami. V účetní praxi se ve vztazích mezi podnikateli nejčastěji setkáváme s těmito typy smluv:

- kupní smlouva (dle § 409a násl. ObchZ);
- smlouva o úvěru (dle § 497 a násl. ObchZ);
- smlouva o půjčce (dle § 657 a násl. ObčZ);
- smlouva o dílo (dle § 536 a násl. ObchZ);
- smlouva nájemní (dle § 663 a násl. ObčZ);
- smlouva mandátní (dle § 566 a násl. ObchZ);
- smlouva o zprostředkování (dle § 642 a násl. ObchZ);
- smlouva pojistná (dle § 788 a násl. ObčZ a zvláštních zákonů);
- smlouva směnná (dle § 261 odst. 6 ObchZ se použijí přiměřeně ustanovení o kupní smlouvě);
- smlouva darovací (dle § 628 a násl. ObčZ).

⁶ LANDGRÁF, R. *Pohledávky a závazky – účtování ve vazbě na právní pojetí*. Dostupné z WWW:<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=10326>, vlastní úpravy.

Vznik na základě bezdůvodného obohacení

Dle § 451 ObčZ platí, že ten, kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, je povinen (tj. má závazek) obohacení vydat. Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný:

- plněním bez právního důvodu – jedná se o takové plnění, u kterého právní důvod od samého počátku chyběl (např. platby omylem, zálohy na nerealizovanou smlouvu);
- plněním z neplatného právního úkonu;
- plnění z právního důvodu, který odpadl (např. odstoupením od smlouvy dle §48 ObčZ, uzavřením dohody o zrušení pohledávky dle § 572 odst. 2 ObčZ);
- plněním z nepoctivých zdrojů (např. prospěch získaný neoprávněným užíváním firmy dle § 12 ObchZ).

Vznik na základě způsobené škody

Z důvodu zjednodušení se zde omezíme na tzv. kontraktní (závazkovou) odpovědnost za škodu, která je v § 373 ObchZ upravena tak, že ten, kdo poruší svou povinnost ze závazkového vztahu, je povinen nahradit škodu tím způsobenou druhé straně, ledaže prokáže, že porušení povinností bylo způsobeno okolnostmi vylučujícími odpovědnost. Za okolnosti vylučující odpovědnost se přitom považuje překážka, jež nastala nezávisle na vůli povinné strany a brání jí ve splnění její povinnosti. Škoda se nahrazuje v penězích; jestliže však o to oprávněná strana požádá a je-li to možné a obvyklé, nahrazuje se škoda uvedením v předešlý stav.

Oprávněné straně vznikne nárok na náhradu škody, jestliže prokáže tyto tři skutečnosti:

- že druhá strana porušila smluvní povinnost;
- že skutečně vznikla určitá škoda (majetková újma vyčíslitelná v penězích);
- že mezi porušením smluvní povinnosti a vznikem škody existuje příčinná souvislost.

Vznik na základě prodlení

Je-li dlužník v prodlení se splněním peněžitého závazku nebo jeho části, je dlužník povinen platit z nezaplacené částky úroky z prodlení.

Je-li naopak věřitel v prodlení, je dlužník oprávněn požadovat náhradu škody podle § 373 a násl. ObchZ.

Úrok z prodlení je stanoven:

- smlouvou;
- není-li stanoven smlouvou, činí výše úroků z prodlení dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb. ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o sedm procentních bodů.

Vznik na základě porušení smluvní povinnosti

Sjednají-li strany pro případ porušení smluvní povinnosti smluvní pokutu, je účastník, který tuto povinnost poruší, zavázán pokutu zaplatit, i když oprávněnému účastníku porušením povinnosti nevznikne škoda (§ 544 ObčZ). Smluvní pokutu lze sjednat jen písemně a v ujednání musí být určena výše pokuty nebo stanoven způsob jejího určení. Věřitel není oprávněn požadovat náhradu škody způsobené porušením povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta, jestliže z ujednání účastníků o smluvní pokutě nevyplývá něco jiného.

2.4 Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků

Ačkoliv na straně věřitele představuje pohledávka aktivum, na rozdíl od jiných aktiv (hmotného a nehmotného majetku, finančních prostředků) může obsahovat pro věřitele i určité riziko, že nebude uhrazena zcela, obzvláště v období doznívající ekonomické krize, kdy na straně dlužníka může nastat dočasná či trvalá neschopnost splácení.

Jak se tedy postavit k neuhrazeným pohledávkám? Je třeba vzít v potaz základní účetní principy dané ZU, konkrétně princip věrného zobrazení v rámci účetní závěrky, při jejímž zpracování je účetní jednotka povinna brát v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku (včetně pohledávek) a závazků a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky.

Předvídatelná rizika a možné ztráty v oblasti pohledávek lze vyjádřit následujícími účetními metodami:⁷

- odpisy (vyjadřují trvalé snížení hodnoty majetku, tedy i pohledávek);
- opravnými položkami (vyjadřují přechodné snížení hodnoty majetku).

2.4.1 Odpisy

Odpis pohledávky znamená její odúčtování z rozvahových účtů do nákladů, neznamená to ale, že odepsaná pohledávka zcela z účetnictví zmizí. Pouze se již nebude objevovat v rozvaze v rámci účetní závěrky, ale povinností účetní jednotky je evidovat odepsané pohledávky na účtech podrozvahových. Tyto slouží pro interní potřebu účetní jednotky a v sestavách účetní závěrky se jejich zůstatky neobjevují.

Aby byl odpis pohledávky daňovým nákladem, je potřeba splnit následující podmínky:

- pohledávka se týká poplatníků, kteří vedou účetnictví;
- pohledávka byla při vzniku účtována ve výnosech;
- jednalo se o zdanitelný příjem, který nebyl od daně osvobozen;
- k pohledávce je možné tvořit daňově účinné opravné položky dle ZoR.

Základních možností, kdy vznikne při odpisu pohledávky daňový náklad, je celkem šest:

- soud zrušil konkurz dlužníka pro nedostatek majetku, přičemž pohledávka byla poplatníkem přihlášena u insolventního soudu a měla být vypořádána z konkurzní podstaty;
- u dlužníka, který je v úpadku nebo mu úpadek hrozí, nebyla na základě výsledků insolventního řízení uspokojena celá pohledávka;
- dlužník-fyzická osoba zemřel a pohledávka nemohla být uspokojena ani vymáháním na dědicích dlužníka;
- dlužník-právní osoba zanikl bez právního nástupce a věřitel nebyl s dlužníkem spojenou osobou;

⁷ BRYCHTA, I. *Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. Str. 21.

- byla nařízena veřejná dražba na majetek dlužníka, ke kterému se daná pohledávka váže, a na základě výsledků této veřejné dražby nebyla uspokojena celá pohledávka;
- majetek dlužníka, ke kterému se daná pohledávka váže, je postižen exekucí a na základě výsledků provedení exekuce nedojde k uspokojení pohledávky.

V souvislosti s daňovými opravnými položkami je nutné ještě uvést speciální možnost daňového nákladu při odpisu pohledávky, podle níž:

- odpis pohledávky, na kterou se nevztahuje žádné z předchozích pravidel, ale která je kryta opravnou položkou tvořenou podle ZoR, je daňově účinný do výše kryté použitím této opravné položky.

2.4.2 Opravné položky

Zásady pro tvorbu účetních opravných položek jsou upraveny v § 55 vyhlášky č. 500/2002 Sb.:

- vytvářejí se na podkladě výsledků inventarizace pohledávek a to pouze při přechodném snížení ocenění hodnoty pohledávky (poklesu její hodnoty s ohledem na možné ztráty).⁸

Výše opravné položky nesmí přesáhnout účetní hodnotu pohledávky na rozvahovém účtu, k níž je opravná položka tvořena.

Účetní opravné položky lze z daňového pohledu rozdělit na:

- opravné položky, které jsou daňovým nákladem, protože podmíněnost daňového nákladu spočívá v tom, že tvorba byla provedena v souladu se zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů (558-Zákonné opravné položky);
- ostatní opravné položky označované jako nedaňové opravné položky, neboť jejich tvorba může znamenat nedaňový náklad (559-Ostatní opravné položky).

⁸ NOVOTNÝ, P. *Finanční účetnictví*. 1.vyd. Praha: VŠEM, 2007.Str. 126.

Na rozdíl od účetního pojetí opravných položek je cílem ZoR umožnit prostřednictvím daňových opravných položek účetním jednotkám snížit o vytvořené opravné položky základ daně v situaci, kdy pohledávka při svém vzniku znamenala zdanění daného subjektu, čili částečné odstranění nespravedlnosti.

Daňové opravné položky je možné tvořit:

- k rozvahové hodnotě pohledávek;
- k pohledávkám, které nesmí být promlčené;
- k pohledávkám, které jsou splatné po 31.12.1994;
- k pohledávkám, které jsou zaúčtované v souladu se ZU;
- existuje-li vůči dlužníkovi splatný závazek, je nutné před tvorbou provést vzájemné započtení.

Naopak opravné položky nelze tvořit k pohledávkám:⁹

- vzniklých z titulu cenných papírů a ost. investičních instrumentů;
- z úvěrů, půjček, ručení, záloh;
- z plnění ve prospěch vlastního kapitálu, úhrady ztráty společnosti;
- ze smluvních úroků a pokut, poplatků z prodlení, penále a jiných sankcí ze závazkových vztah;
- o kterých nebylo účtováno ve výnosech;
- z nichž výnos nebyl zahrnut v základu daně z příjmů;
- z nichž výnos byl osvobozeným od daně z příjmů;
- nabytým bezúplatně.

Nejčastěji tvořenými daňovými opravnými položkami jsou opravné položky k nepromlčeným pohledávkám. Výše tvorby závisí na splatnosti a také na tom, zda jsou či nejsou aktivně vymáhány. Aktivním vymáháním se rozumí situace, kdy bylo zahájeno:¹⁰

⁹ BRYCHTA, I. *Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. Str. 22.

¹⁰ Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

- rozhodčí řízení podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů;
- soudní řízení;
- správní řízení podle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů, jehož se poplatník daně z příjmů řádně účastní.

Maximální výši daňových opravných položek lze tvořit za podmínky, kterou je čas, který uplyne od splatnosti, viz. následující tabulka:

Tabulka 1 Přehled tvorby daňových opravných položek

Max. výše tvorby OP	Doba po splatnosti	Podmínka aktivního vymáhání dle výše pohledávky	
		Pohledávky do 200.000 Kč	Pohledávky nad 200.000 Kč
20%	> 6 měsíců	Bez aktivního vymáhání	Aktivní vymáhání
33%	> 12 měsíců	Aktivní vymáhání	Aktivní vymáhání
50%	> 18 měsíců	Aktivní vymáhání	Aktivní vymáhání
66%	> 24 měsíců	Aktivní vymáhání	Aktivní vymáhání
80%	> 30 měsíců	Aktivní vymáhání	Aktivní vymáhání
100%	> 36 měsíců	Aktivní vymáhání	Aktivní vymáhání

Zdroj tabulky: MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2010, úplná znění platná k 1.1.2010*. 18. vyd. Praha: GRADA Publishing a. s., 2010.

Opravné položky k pohledávkám do 30.000 Kč jsou další častou variantou daňových opravných položek. Podmínky pro tvorbu jsou následující:¹¹

- tvořit je lze pouze ve zdaňovacím období (nikoliv v účetním období, které je kratší než 12 měsíců);
- tvoří se do výše 100% neuhrazené rozvahové hodnoty bez příslušenství, která nepřesáhne v okamžiku vzniku 30.000 Kč;
- od konce sjednané lhůty splatnosti uplynulo nejméně 12 měsíců;
- celková hodnota pohledávek bez příslušenství vzniklých vůči témuž dlužníkovi, u nichž se uplatňuje tento postup, nepřesáhne za zdaňovací období částku 30.000 Kč.

Další možné způsoby tvorby opravných položek upravuje ZoR.

¹¹ Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

3 Tvorba systému správy závazků a pohledávek

Jelikož dynamická doba a změna chování odběratelů a dodavatelů vyžadují aktivnější přístup a rychlou reakci na nové podmínky, je potřeba nastavit takový systém fungování a sledování závazků a pohledávek, aby nedocházelo ke zhoršování dodavatelsko-odběratelských vztahů. Neboť ten, kdo v dnešní době adekvátně nereaguje na zhoršenou platební morálku a prodloužení platebních termínů, může velmi rychle pocítit důsledky ve vlastní nedostatečné likviditě a chybějících finančních prostředcích.

3.1 Popis a stručná historie společnosti Viamont DSP a. s.

Viamont DSP a. s. je přední stavební společností s působností převážně na území ČR, jejíž hlavní sídlo je v Ústí nad Labem. Nosným výrobním programem této společnosti je realizace dopravních staveb se specializací na železniční stavby, kde je společnost trvale špičkou oboru a kde se jako generální zhotovitel podílí na realizaci železničních koridorů v ČR.

Společnost vznikla 9. 5. 2001 vyčleněním stavebních kapacit mateřské společnosti Viamont a. s. s následným odprodejem 50% podílu společnosti Dálniční stavby Praha, a. s., která je součástí mezinárodního koncernu STRABAG. Tato vlastnická struktura zůstala nezměněna až do roku 2010, kdy byl odprodán i stávající podíl mateřské společnosti Viamont a. s. přímo společnosti Strabag SE, Villach (k 1. 6. 2010). Tímto majetkovým převodem se společnost Viamont DSP stává ze 100% součástí nadnárodního koncernu STRABAG, což je příslibem dlouhodobé prosperity.¹²

Akciová společnost Viamont DSP je podnikem střední velikosti a v současné době zaměstnává kolem 300 zaměstnanců. Strategií managementu celého koncernu je zajistit jeho řádné vnější i vnitřní fungování. K tomuto fungování bezpochyby patří dodržování vnitřních předpisů, z něhož značnou část tvoří dobře nastavené a aktualizované účetní

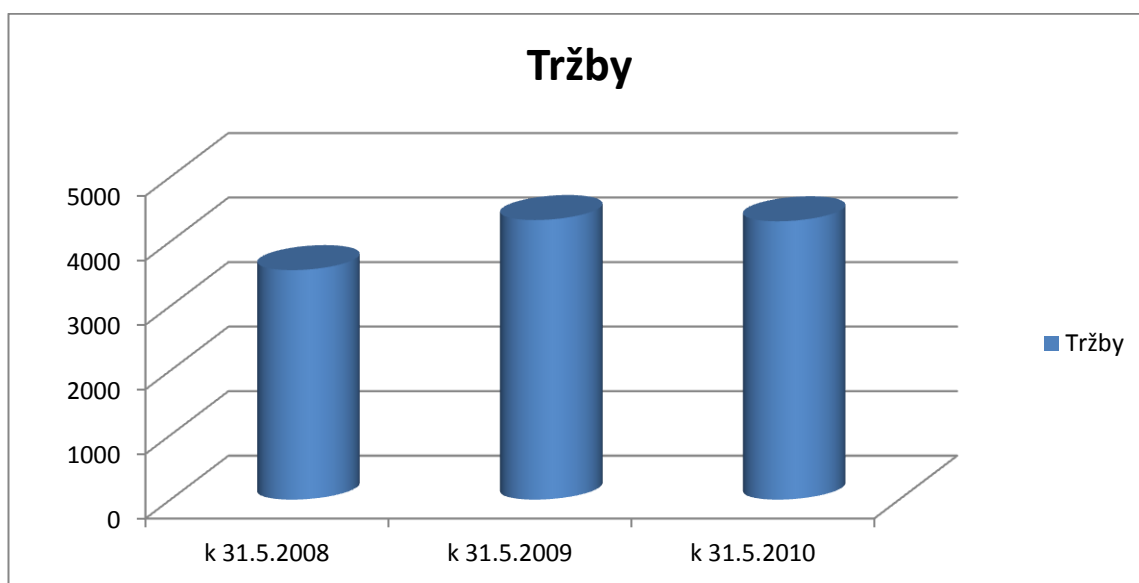
¹² Internetové stránky spol. Viamont DSP a. s. Přístup z internetu: www.viamontdsp.cz

směrnice s výkladem účetních metod a obecných účetních zásad. Společnost si proto klade za cíl, vytvořit fungující metodiku správy závazků a pohledávek.

3.2 Interní správa pohledávek a závazků

V letech 2008-2010 zaznamenala společnost značný růst a to nejen co do výše počtu zaměstnanců, ale především co do výše tržeb. Růst tržeb následoval přírůstek zakázek v uvedeném období a tím i nárůst odběratelsko-dodavatelských vztahů.

Graf 1 Přehled tržeb za období 2008-2010 v mil. Kč

Zdroj obrázku: Údaje z účetních závěrek společnosti, vlastní tvorba.

V interní metodice je sledování závazků a pohledávek nedostatečně a nejednoznačně popsáno. Stávající směrnice se omezuje pouze na popis inventarizace závazků a pohledávek v době uzávěrky, tzn. k rozvahovému dni¹³ a na jejich ocenění dle účetních předpisů. Není však jednoznačně stanoven postup sledování závazků a pohledávek z obchodních vztahů v průběhu roku a eliminování výše závazků a pohledávek po lhůtě splatnosti, které se stávají pro společnost v době růstu značným kritickým místem, kterému je potřeba věnovat větší pozornost.

¹³ Valnou hromadou byla odsouhlasena změna kalendářního roku na rok hospodářský. Společnost Viamont DSP a. s. přešla na rok hospodářský z toho důvodu, že předmět podnikání bude lépe vyjadřovat účetnictví vedené od 1.6. do 31.5.

Závazky a pohledávky z obchodních vztahů se v akciové společnosti Viamont DSP člení na **provozní a projektové. Provozní závazky a pohledávky** vyplývají z režijní fakturace, což v praxi znamená přijaté popř. vystavené faktury za služby spojené s hlavní správou (právní oddělení, účetní oddělení, personální oddělení, vedení společnosti,...), jedná se tedy o závazky a pohledávky z fakturace za energie hlavní správy, spotřební materiál pro hlavní správu, atd.). Tyto závazky a pohledávky se jeví jako bezproblémové, mají zpravidla 14ti denní splatnost a ve většině případů jsou hrazeny ve splatnosti.

Projektové závazky a pohledávky jsou vázány na projekty, kterými se rozumí jednotlivé vyhrané zakázky. U těchto zakázek je zpravidla investorem stát (České dráhy a. s., Správa železniční dopravní cesty s. o., Ředitelství silnic a dálnic, atd.).

U těchto dodavatelsko-odběratelských vztahů jsou zpravidla nastaveny následující platební podmínky a jsou zakotveny v SOD:

- objednatel zaplatí zhotoviteli částku sníženou o 10% zádržného (počítá se z částky bez DPH) do 90ti dnů poté, co zhotovitel doručí daň. doklad;
- daň z přidané hodnoty bude uhrazena do 130ti dnů po doručení daňového dokladu;
- platba základu a DPH je podmíněna úhradou fakturovaných prací ze strany investora;
- v případě opožděné platby ze strany investora bude platba zhotoviteli uhrazena do 10ti dnů po obdržení platby od investora;
- první polovina zádržného bude vyplacena po převzetí díla;
- druhá polovina zádržného bude uvolněna po skončení záruční lhůty na stavební a montážní práce (zpravidla 60 měsíců).

Z uvedeného vyplývá rozdělení závazků a pohledávek na dlouhodobé a krátkodobé. Krátkodobost splňuje základ a daň z přidané hodnoty a dlouhodobost uvedené zádržné. Při účtování projektových faktur (došlých i vystavených) je nutné přistupovat individuálně ke každé z nich. Fakturovanou částku je nutné rozdělit v informačním systému na následující položky, resp. splátkový kalendář:

- 1ZÁKLAD;

- 2DPH;
- 3POZASTÁVKA (splatná po převzetí díla);
- 4POZASTÁVKA (splatná po uplynutí záruční doby).

U každé z těchto položek se dle SOD vyplní splatnost, aby vznikl přehled o krátkodobých a dlouhodobých závazcích a pohledávkách.

Informace o splatnosti se vygenerují do finální sestavy, která bude sloužit jako podklad pro účetní závěrku společnosti a tedy především pro snadné vykázání dlouhodobých závazků a pohledávek v rozvaze. Rozvaha společnosti k 31. 5. 2008, kde je vyznačena výše dlouhodobých pohledávek, je uvedena v Příloze 1. Sestava dlouhodobých pohledávek k 31. 5. 2008 je uvedena v Příloze 2.

3.3 Potřeba změny

Od roku 2008 je v jednání odprodej 50ti procentního podílu společnosti Viamont a. s. přímo společnosti Strabag SE. Z tohoto jednání vyplývají i určitá koncernová pravidla. Bez povšimnutí nezůstává ani výše pohledávek po splatnosti, u kterých je nastaven maximální limit 1,5% z tržeb (tzn. z tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb, z tržeb za majetek a materiál).

3.3.1 Analýza současného stavu

Z jednoduchého porovnání tržeb a pohledávek po splatnosti v uplynulých letech je zřejmé, že společnost dosud uvedený limit překračuje.

Tabulka 2 Přehled tržeb a výše pohledávek po splatnosti od r. 2004

Údaje v tis. Kč	Tržby	Pohledávky po splatnosti	%
K 31.12.2004	1 036 529	19 815	1,91
K 31.05.2006	1 400 689	26 753	1,91
K 31.05.2007	2 485 705	43 782	1,76
K 31.05.2008	3 505 389	70 876	2,02

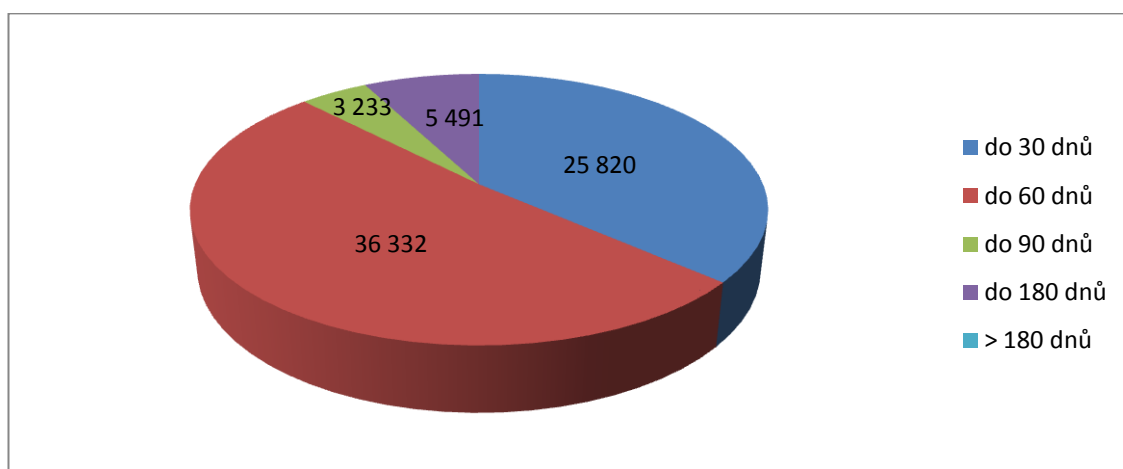
Pozn.: Údaje k 31. 5. 2009 a 2010 jsou uvedeny v Tabulce 10, aby byl patrný vývoj po zavedení systému sledování pohledávek.

Zdroj tabulky: Údaje z výročních zpráv společnosti, vlastní úpravy.

Není pochyb o tom, že pohledávka po lhůtě splatnosti ztrácí na hodnotě, neboť pravděpodobnost jejího inkasa se s prodlužující se lhůtou uplynulou po splatnosti snižuje.

K vyhodnocení stavu pohledávek je zapotřebí sledovat pohledávky po splatnosti, v členění na 30, 60, 90, 180 a 365 dní po splatnosti a na základě tohoto členění zakotvit do vnitřní účetní směrnice způsob tvorby opravných položek k pohledávkám, případně způsob odpisu pohledávky.

Graf 2 Rozdělení pohledávek po splatnosti k 31. 5. 2008 (v tis. Kč)

Zdroj grafu: Údaje z účetní závěrky společnosti, vlastní úpravy.

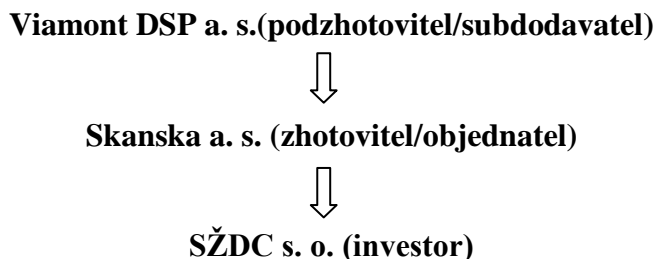
Z následujícího grafu je patrné, že největší podíl pohledávek po splatnosti tvoří pohledávky s dobou splatnosti nad 30dnů (resp. do 60dnů) a to 51%. Proto došlo k vytvoření následujících pravidel pro tvorbu účetních opravných položek k pohledávkám:

- do 60 dnů po splatnosti tvořit účetní opravnou položku ve výši 10%;
- do 90 dnů po splatnosti tvořit účetní opravnou položku ve výši 15%;
- do 180 dnů po splatnosti tvořit účetní opravnou položku ve výši 20%;
- nad 180 dnů po splatnosti účetní tvořit opravnou položku ve výši 50%;
- nad 365 dnů po splatnosti účetní tvořit opravnou položku ve výši 100%.

Při zkoumání pohledávek po splatnosti a tvorbě účetních opravných položek je nezbytné zkoumat rovněž projektové pohledávky, které (jak vyplývá z SOD) nejsou po splatnosti

v případě, že pohledávka není uhrazena ze strany investora. Tuto vazbu objasňuje následující příklad:

Obrázek 3 Příklad odběratelsko-dodavatelského vztahu

Zdroj obrázku: vlastní tvorba

V uvedeném příkladu je společnost Viamont DSP a. s. věřitelem, a má pohledávku za společností Skanska a. s., jelikož jako podzhotovitel vykonala dílo. Společnost Skanska a. s. je dlužníkem vůči společnosti Viamont DSP a. s. a zároveň věřitelem ve vztahu k investorovi. Dokud investor neuhradí společnosti Skanska a. s. ta není v prodlení ve vztahu vůči Viamontu DSP a. s. K takovýmto pohledávkám společnost účetní opravné položky netvoří, jelikož tento vztah nenasvědčuje tomu, že jde o skutečné (v budoucnu nedobytné) pohledávky, pouze je zde oddálena úhrada, což je v souladu se smlouvou.

U pohledávek nad 180 dnů po splatnosti a více je potřeba vzít v potaz daňové hledisko, které vyplývá ze zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně a tvořit opravné položky podle platných předpisů.

S ohledem na pravidla pro tvorbu účetních opravných položek k pohledávkám použije společnost rovněž metodu odpisu pohledávky a odepíše pohledávku do nákladů (daňově neúčinných) až v období, kdy je takřka jisté, že dlužník své závazky neuhradí. Odpis se týká pouze těch pohledávek, u kterých by náklady na vymáhání překročily výši pohledávky. V ostatních případech společnost tvoří účetní opravné položky.

Odpis pohledávky z daňového hlediska se řídí podmínkami danými § 24 odst. 2 písm. y) ZDP.

Z analýzy pohledávek vyplývá fakt, že společnost potřebuje nastavit takový systém sledování pohledávek, kdy bude schopna nejen identifikovat zákazníky, kteří se dostali do finanční tísně a je pravděpodobné, že své závazky vůči firmě neuhradí, ale

především definovat přesné kroky sledování takovýchto pohledávek a způsob jejich řešení tak, aby došlo ke snížení problematických pohledávek, tzn. pohledávek po splatnosti.

3.3.2 Tvorba účetních a zákonných OP a odpis pohledávky - příklad

Účetní jednotka zjistila konečný stav pohledávek po splatnosti nad 180 dní ve výši Kč 100 000,-. Dle účetních směrnic a ZoR k této pohledávce může vytvořit účetní i zákonné opravné položky. V dalších obdobích došlo k promlčení této pohledávky a proto se účetní jednotka rozhodla pohledávku odepsat.

Tabulka 3 Příklad na tvorbu opravných položek a odpis pohledávky

Operace běžné období	částka Kč	MD	D
Stav pohledávek 180 dní po splatnosti k rozvahovému dni	100 000,-	311	601 DU
Tvorba účetní opravné položky dle interních předpisů (50%)	50 000,-	559 DN	391
Tvorba zákonné opravné položky (20%)	20 000,-	558 DU	391
Operace následující období	částka Kč	MD	D
Zrušení účetní opravné položky	50 000,-	391	559 DN
Zrušení zákonné opravné položky	20 000,-	391	558 DU
Odpis pohledávky - daňově účinná část	20 000,-	546.DU	311
Odpis pohledávky - daňově neúčinná část	80 000,-	546.DN	311

kde:

DN – nedaňový náklad;

DU – náklad/výnos ovlivňující základ daně.

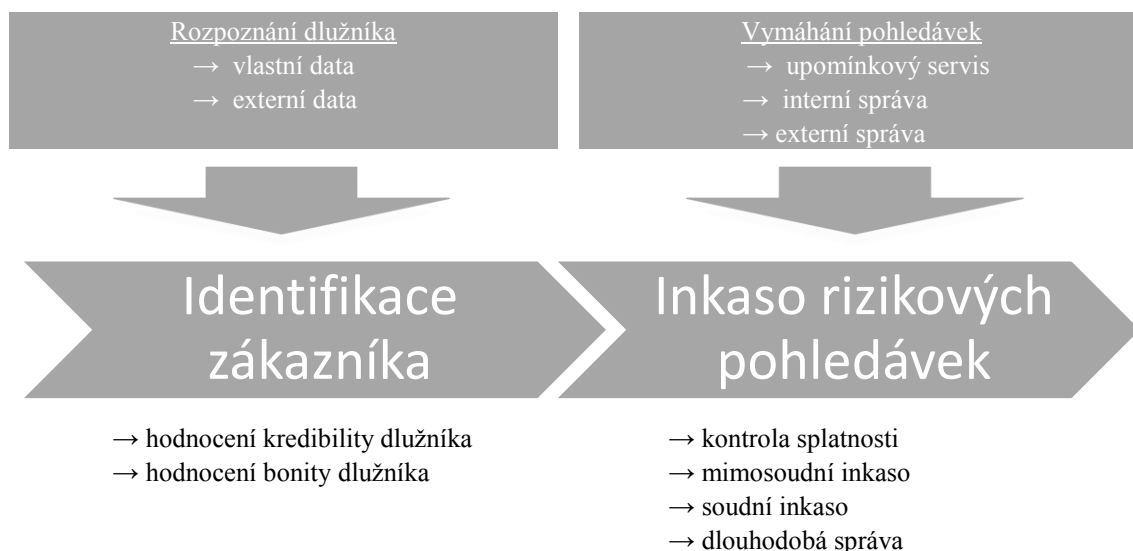
Zdroj tabulky: vlastní tvorba

Na příkladu je patrný význam tvorby daňové opravné položky. Pokud by tvořena nebyla, společnost by celou pohledávku odepsala jako nedaňový náklad, kdežto takto jsou sice uvedené transakce v následujícím období daňově neutrální (proti 20.000 Kč daňového nákladu z odpisu pohledávky stojí 20.000 Kč výnosu ke zdanění z rozpuštění opravné položky), ovšem v běžném období znamenal odpis ve výši 20.000 Kč další daňový náklad.

3.4 Proces sledování pohledávek – inkaso pohledávek

Smyslem řízení pohledávek je ochrana před vysokým podílem neuhrazených faktur a eliminace nedobytných pohledávek. Celý proces řízení pohledávek začíná rozpoznáním dlužníka a končí vymáháním pohledávek.

Obrázek 4 Proces sledování pohledávek ve společnosti Viamont DSP a. s.

Zdroj obrázku: vlastní tvorba

Rozpoznání dlužníka

Pro celý proces inkasa pohledávek je výhodné vědět, o jaký typ dlužníka jde. Podle toho lze zvolit vhodnou komunikační strategii. Neplaticí zákazníky je možné rozdělit do dvou skupin: na komunikující a nekomunikující.

Tabulka 4 Rozdělení neplaticích zákazníků

<u>Neplaticí zákazník</u>	<u>Varianta dlužníka</u>
komunikující	DOBŘE
	NEMÁM
nekomunikující	NEZAPLATÍM
	K.O.

Zdroj tabulky: vlastní tvorba

Dlužník DOBŘE má zpravidla zájem uhradit dluh a v zásadě s ním není problém. Při jednání s takovýmto dlužníkem je vhodné zdůraznit výhodnost rychlého vyrovnání a dbát na kontrolu termínu úhrady.

Dlužník NEMÁM chce své závazky uhradit, ale zatím nemá z čeho. Při jednání s ním je nezbytné zdůraznit nutnost rychlé úhrady v maximální možné výši, popř. tlačít na něj tak, aby sám navrhnul akceptovatelné řešení. V případě ochoty dlužníka je možné nabídnout formu ústupku či prominutí (např. úroků z prodlení).

Dlužník NEZAPLATÍM se zpravidla pouze vymlouvá. Zde je nutné deklarovat oprávněnost pohledávky, zaslat vyžádané podklady a upozornit na výhodnost mimosoudního vyrovnání před soudním řešením, které není v zájmu ani jedné strany.

Dlužník K.O. se nechává zapírat, nezvedá telefon a nereaguje na žádné výzvy. I takto obtížná komunikace musí vést k udržení dlužníkovi pozornosti, pokusit se přimět ho k zahájení komunikace a naznačit veškeré možnosti, které dlužníkovi hrozí v případě dalších prodlev (např. nárůst nákladů za soud či exekuci, informace o platební morálce jiným dodavatelům, aj.)

Vlastní data o zákaznících

Vlastními daty jsou v tomto případě především zkušenosti vyplývající ze spolupráce se zákazníkem a jeho předešlá platební morálka.

Externí data

Za externí data se považují data z databází, a to především z obchodního a insolventního rejstříku. Dále je možné získat data z dalších zdrojů – zdravotních pojišťoven (dluhy u zdravotních pojišťoven) nebo katastru nemovitostí (exekuce nebo zástavy nemovitostí a obchodních podílů).

Upomínkový servis

Aby došlo k co nejrychlejší úhradě pohledávek, je nutné, aby pracovník, který má na starosti vymáhání pohledávek, upomínal úhradu faktur a to podle následujících závazných interních pravidel.

Tabulka 5 Proces upomínání odběratelů

Typ	Jak?	Doba před (-) / po splatnosti (+)
Předlhůtní upomínka	písemně	-5 dní
1. polhůtní upomínka	písemně	+15 dní
1. urgence	telefonicky	+25 dní
2. polhůtní upomínka	písemně	+30 dní
2. urgence	telefonicky	+40 dní
3. polhůtní upomínka	písemně	+45 dní

Zdroj obrázku: Interní předpisy společnosti Viamont DSP a. s. (převzato ze Smlouvy o faktoringu s Českou spořitelnou)

Při upomínání musí být:

- přesně stanovena lhůta k úhradě;
- podnikána opatření k zajištění závazku (např. uznání dluhu, splátkové kalendáře, vzájemné zápočty, atd.);
- zamezeno narůstání dluhů u problémových zákazníků (zablokování možnosti vystavit fakturu v informačním systému);
- předán problémový dlužník do správy specializované inkasní agentuře
- přistupováno k soudnímu řešení až po vyčerpání veškerých interních i externích možností mimosoudního vyrovnání.

Interní správa

Pracovník, který se zabývá ve společnosti upomínáním a vymáháním pohledávek, má následující povinnosti:

- kontrola správnosti faktur a jejich doručení adresátovi;
- informovanost o průměrných platebních lhůtách ve stavebnictví;
- zavedení jasného a přísného procesu písemného a telefonického upomínání;
- vytváření saldokont jako základu pro rychlé a efektivní zpracování;
- důsledný dohled nad termíny;
- dodržování důsledků, před nimiž jsou dlužníci varováni;
- zajištění pohledávek, využití zajišťovacích nástrojů;
- kontrola promlčení;

- kontrola lhůt (splátkové kalendáře);
- správa nedobytných pohledávek.

Externí správa

Vedení společnosti se rozhodlo, že v případě těžce dobytných pohledávek nebude spoléhat pouze na vlastní síly, ale využije služby inkasní agentury. K tomuto rozhodnutí vedl fakt, že pokud je případ postoupen specializované agentuře, dlužník se ve většině případů zalekne, snaží se vyhnout nárůstu dluhu o úroky z prodlení a začíná jednat. Navíc společnost není schopna zabezpečit takový tým pracovníků, který by realizoval osobní návštěvy dlužníků, jelikož většina z nich není v pracovní době lehce dosažitelná a mnoho z nich má čas pouze ve večerních hodinách, nebo o víkendu. Kromě uvedeného přináší outsourcing pohledávek tyto výhody:

- profesionální know-how a zkušenosti s inkasem v tuzemsku i zahraničí;
- osobní poradenství prostřednictvím odborných specialistů, individuální konzultace komplikovaných případů;
- využití inkasního software, jimž disponuje inkasní agentura – redukce nákladů na jeho pořízení;
- zapojení se do profesionální, světové sítě a využití spolupracujících advokátů přímo v místě sídla dlužníka;
- rozsáhlé možnosti pro vyhodnocení úspěšnosti a sledování stavu pohledávek;
- přístup k aktuálním datům a informacím;
- negativní dopad na dlužníka – promítnutí platební morálky dlužníka do hodnocení jeho bonity a tím i vyšší tlak z důvodu omezení dodavatelských úvěrů;
- rychlejší přísun peněz ve srovnání s inkasem pohledávek vlastními silami.

Identifikace zákazníka

Především z externích dat o zákazníkovi je vhodné vyhodnotit jeho kredibilitu a bonitu, tzn. důvěryhodnost zákazníka. K takovému vyhodnocení je nutné aplikovat finanční analýzu. Důležitým aspektem pro vypovídací schopnost výsledků finanční analýzy je spolehlivost vstupních dat, tedy ponejvíce dat z účetnictví. Tyto informace lze získat nejen ze základních účetních výkazů (rozhava, výkaz zisku a ztráty), ale rovněž z přílohy k účetním výkazům.

Pro prověřování bonity a hodnocení kredibility dlužníka mají nenahraditelnou úlohu data o platební morálce. Není důležitá pouhá informace, že firma v minulosti někomu dlužila, ale zejména to, jak se dlužník se svým závazkem vypořádal, zda se vyskytl problém jednorázově a nebo se firma v seznamech dlužníků objevuje opakovaně.

Tímto je zřejmá provázanost **rozpoznání dlužníka** a jeho **identifikace**, viz. obrázek 4.

Inkaso rizikových pohledávek

Inkaso pohledávek je rozděleno do čtyř fází:

- kontrola splatnosti (telefonické připomínky úhrady faktur, zejména u „zapomětlivých“ zákazníků);
- mimosoudní inkaso (upomínkové řízení, písemné a telefonické upomínání a jednání s dlužníkem);
- soudní inkaso (žaloba, výkon rozhodnutí);
- dlouhodobá správa (dohled nad vykonatelnými rozsudky).

3.5 Závazky a pohledávky v účetních výkazech

Po nastavení systému sledování pohledávek, vykazovala společnost následující výši pohledávek a závazků. Údaje jsou porovnávány s výchozím rokem, tzn. rokem 2008, resp. stavy k 31. 5. 2008.

Tabulka 6 Vývoj pohledávek v letech 2008-2010 v tis. Kč (netto hodnoty)

Označ.	AKTIVA	2010	2009	2008
C.	Oběžná aktiva	1 762 750	2 328 605	1 660 461
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	190 125	241 693	160 283
C.II.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	179 631	217 258	151 618
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba			
3.	Pohledávky - podstatný vliv			
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení			
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy			
6.	Dohadné účty aktivní			
7.	Jiné pohledávky			
8.	Odložená daňová pohledávka	10 494	24 435	8 665
C.III.	Krátkodobé pohledávky	1 241 985	1 770 280	1 151 055

C.III.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	1 171 724	1 697 402	1 127 914
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba			
3.	Pohledávky - podstatný vliv			
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	38 260	56 478	18 868
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění			
6.	Stát - daňové pohledávky	19 070	163	193
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	11 907	13 413	1 692
8.	Dohadné účty aktivní	247	1 032	450
9.	Jiné pohledávky	777	1 792	1 938

Zdroj tabulky: Údaje z účetních závěrek společnosti Viamont DSP a. s.

Detailnější informace k vykazovaným pohledávkám je možné získat z Přílohy k účetní závěrce, kde je členění pohledávek následující:

Tabulka 7 Přehled pohledávek po splatnosti 2008-2010 (v tis. Kč)

Pohledávky po lhůtě splatnosti k 31. 5. 2008:	do 30 dnů	25 820	
	do 60 dnů	36 332	
	do 90 dnů	3 233	
	do 180 dnů	5 491	
	Celkem	70 876	100%
Pohledávky po lhůtě splatnosti k 31. 5. 2009:	do 30 dnů	6 922	
	do 60 dnů	34 505	
	do 90 dnů	0	
	do 180 dnů	4 510	
	Celkem	45 937	65%
Pohledávky po lhůtě splatnosti k 31. 5. 2010:	do 30 dnů	16 005	
	do 60 dnů	3 539	
	do 90 dnů	1 635	
	do 180 dnů	2 215	
	Celkem	23 394	33%

Pozn. Stav pohledávek v roce 2009 a 2010 je porovnáván se stavem v roce 2008, proto je rok 2008 považován za výchozí (tzn. 100%)

Zdroj tabulky: Údaje z účetních závěrek společnosti Viamont DSP a. s.

Z přehledu pohledávek po splatnosti v jednotlivých letech je zřejmý pokles těchto pohledávek v letech 2009 a 2010. V roce 2008 činily pohledávky po splatnosti celkem 70 876 tis.; v roce 2009 činily pohledávky po splatnosti 45 937 tis., což je o 35% méně oproti roku 2008 a v roce 2010 činily pohledávky po splatnosti 23 394 tis., což je proti

roku 2008 dokonce o 67% méně. Pohledávky po splatnosti tedy vykazují uspokojivý klesající ráz oproti roku 2008.

Z tabulky vývoje pohledávek je snadno zjištělné, že pohledávky z obchodních vztahů v jednotlivých letech kolísají. Největšího nárůstu pohledávek bylo dosaženo v roce 2009. V tomto roce rovněž vzrostly i závazky. Je zde patrný vzrůst odběratelsko-dodavatelských vztahů vzhledem k růstu tržeb.

Tabulka 8 Vývoj závazků v letech 2008-2010 (v tis. Kč)

Označ.	PASIVA	2010	2009	2008
B.	Cizí zdroje	1 156 460	1 866 205	1 370 845
B.II.	Dlouhodobé závazky	152 644	110 605	118 522
B.II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	152 644	110 605	118 522
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba			
3.	Závazky - podstatný vliv			
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení			
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy			
6.	Vydané dluhopisy			
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě			
8.	Dohadné účty pasivní			
9.	Jiné závazky			
10.	Odložený daňový závazek			
B.III.	Krátkodobé závazky	828 809	1 550 828	1 119 274
B.III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	802 701	1 407 144	995 621
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba			
3.	Závazky - podstatný vliv			
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	617	49 009	76 893
5.	Závazky k zaměstnancům	13 290	12 161	18 457
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	7 383	6 595	5 962
7.	Stát - daňové závazky a dotace	2 356	73 702	5 155
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	755	25	180
9.	Vydané dluhopisy			
10.	Dohadné účty pasivní	1 707	2 192	16 108
11.	Jiné závazky			898

Zdroj tabulky: Údaje z účetních závěrek společnosti Viamont DSP a. s.

Při porovnání závazků a pohledávek v daných letech je evidentní, že s růstem/poklesem pohledávek dochází k růstu/poklesu závazků. To je zapříčiněno tím, že ve většině

případů jde o **projektové pohledávky**, které až po úhradě zakládají povinnost vypořádat **projektové závazky**.

Detailnější informace k vykazovaným závazkům je možné získat z Přílohy k účetní závěrce, kde je členění závazků následující:

Tabulka 9 Přehled závazků po splatnosti 2008-2010 (v tis. Kč)

Závazky po lhůtě splatnosti k 31. 5. 2008:	do 30 dnů	77 162	
	do 60 dnů	13 847	
	do 90 dnů	6 396	
	do 180 dnů	3 247	
	<i>Celkem</i>	100 652	100%
Závazky po lhůtě splatnosti k 31. 5. 2009:	do 30 dnů	24 248	
	do 60 dnů	6 796	
	do 90 dnů	4 402	
	do 180 dnů	2 076	
	<i>Celkem</i>	37 522	37%
Závazky po lhůtě splatnosti k 31. 5. 2010:	do 30 dnů	19 748	
	do 60 dnů	18 003	
	do 90 dnů	191	
	do 180 dnů	772	
	nad 180 dnů	851	
	<i>Celkem</i>	39 565	39%

Pozn. Stav závazků v roce 2009 a 2010 je porovnáván se stavem v roce 2008, proto je rok 2008 považován za výchozí (tzn. 100%)

Zdroj tabulky: Údaje z účetních závěrek společnosti Viamont DSP a. s.

Z přehledu závazků po splatnosti v jednotlivých letech je zřejmý pokles těchto závazků v letech 2009 a 2010. V roce 2008 činily závazky po splatnosti celkem 100 652 tis.; v roce 2009 činily závazky po splatnosti 37 522 tis., což je o 63% méně oproti roku 2008 a v roce 2010 činily závazky po splatnosti 39 565 tis., což je proti roku 2008 o 61% méně. Závazky po splatnosti tedy vykazují uspokojivý klesající ráz oproti roku 2008.

Při porovnávání tržeb a pohledávek po splatnosti poté, co byl zaveden proces sledování pohledávek, je patrné, že došlo k poklesu pohledávek po splatnosti k výši tržeb oproti

roku 2008 a tím je splněno kritérium ze strany budoucího kupujícího, udržet výši pohledávek po splatnosti vůči tržbám maximálně ve výši 1,5%.

Tabulka 10 Přehled tržeb a výše pohledávek po splatnosti

Údaje v tis. Kč	Tržby	Pohledávky po splatnosti	%
K 31.05.2009	4 287 561	45 937	1,07
K 31.05.2010	4 350 007	23 394	0,54

Zdroj tabulky: Údaje z účetních závěrek společnosti Viamont DSP a. s., vlastní úpravy.

V důsledku zlepšení platební morálky odběratelů, respektive zajištění včasné úhrady pohledávek, dochází k posílení likvidity společnosti, která hodnotí schopnost firmy dostát svým závazkům.

Pro zhodnocení situace je možné použít ukazatel celkové likvidity, který zahrnuje jak pohledávky, tak závazky, a to krátkodobé pohledávky a krátkodobé závazky. Celková likvidita hodnotí, jaký je poměr krátkodobého majetku firmy, ke krátkodobým cizím zdrojům.

Celková likvidita = zásoby+ krátkodobý finanční majetek + krátkodobé pohledávky /
krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci

Výsledkem uvedeného vzorce je hodnota, která se u likvidního podniku pohybuje v rozmezí 1,5 – 2,5. Na základě uvedeného vzorce je možné porovnat likviditu společnosti Viamont DSP a. s. v letech 2008-2010.

Tabulka 11 Výpočet ukazatele – celková likvidita

	2008	2009	2010
Zásoby	149 979	151 215	85 714
Krátk.fin.majetek	199 144	165 417	244 926
Krátk. pohledávky	1 151 055	1 770 280	1 241 985
Krátk. závazky	1 119 274	1 550 828	828 809
Celková likvidita	1,34	1,35	1,90

Zdroj tabulky: Údaje z účetních závěrek společnosti Viamont DSP a. s., vlastní tvorba.

Z tabulky je zřejmé, že společnost dosahuje v roce 2010 (resp. období 1.6.2009-31.5.2010) vyšší hodnotu likvidity, než v roce 2008. Došlo zde ke snížení stavu zásob,

kteře jsou obecně považovány za nejméně likvidní složku oběžných aktiv, k nárůstu peněžních prostředků a značnému úbytku krátkodobých závazků, které je třeba krýt likvidními aktivy.

Dalším ukazatelem, kterým společnost hodnotí pohledávky jsou ukazatelé aktivity a to především obrat pohledávek, doba obratu pohledávek a obrat závazků a doba obratu závazků. Tyto ukazatelé hodnotí schopnost společnosti „obacet peníze“. Obrat pohledávek vypovídá o tom, kolikrát se za rok pohledávky obrátí a doba obratu/doba inkasa pohledávek vyjadřuje dobu, která uplyne ode dne vystavení faktury odběratelům až po příjem peněžních prostředků. Ukazuje tedy, za jak dlouhé období jsou pohledávky v průměru spláceny. Společnost má pochopitelně zájem o co nejkratší dobu inkasa.

Obrat pohledávek = celkové tržby/pohledávky

Doba obratu pohledávek = krátkodobé pohledávky/(tržby/360)

Tabulka 12 Výpočet ukazatele – obrat pohledávek, doba obratu pohledávek

	2008	2009	2010
Celkové tržby	3 545 202	4 295 816	4 298 740
Pohledávky	1 298 400	1 971 138	1 389 615
Obrat pohledávek	2,73	2,18	3,09
Krátkodobé pohledávky	1 146 782	1 753 880	1 209 984
Denní tržby (tržby/360)	9 848	11 933	11 941
Doba obratu pohledávek	116	147	101

Zdroj tabulky: Údaje z účetních závěrek společnosti Viamont DSP a. s., vlastní tvorba.

Z uvedených ukazatelů je možné vyčíst platební morálku zákazníků. V roce 2008 byla průměrná úhrada od odběratelů 116 dní, v roce 2009 vzrostla na 147 dní a v roce 2010 zaznamenala společnost pokles na 101 dní. Jelikož projektové pohledávky mají zpravidla devadesátidenní splatnost, je možné zhodnotit, že zákazníci hradí relativně včas. Výkyvy jsou způsobeny tolerancí úhrady pohledávek po době splatnosti, která vyplývá z obchodních vztahů s dodavateli. Je zřejmé, že čím je doba obratu kratší, tím více obrátek se za sledované období uskuteční, a naopak.

Doba obratu závazků udává dobu, která uplyne mezi nákupem zboží/služeb a platbou za tento nákup. Společnost by měla usilovat o to, aby byla tato doba co nejdelší, jelikož takto zadržené peněžní prostředky může po určitou dobu použít k jiným účelům.

Obrat závazků = celkové tržby/závazky

Doba obratu závazků = krátkodobé závazky/(tržby/360)

Tabulka 13 Výpočet ukazatele – obrat závazků, doba obratu závazků

	2008	2009	2010
Celkové tržby	3 545 202	4 295 816	4 298 740
Závazky	1 191 036	1 566 758	955 962
Obrat závazků	2,98	2,74	4,50
Krátkodobé závazky	1 072 514	1 456 153	803 318
Denní tržby (tržby/360)	9 848	11 933	11 941
Doba obratu závazků	109	122	67

Zdroj tabulky: Údaje z účetních závěrek společnosti Viamont DSP a. s., vlastní tvorba.

Ze zhodnocení obratu závazků a doby obratu závazků je patrná rychlost, s jakou společnost průměrně platí své závazky. V ideálním případě by doba obratu závazků měla být delší než doba obratu pohledávek, což podle výše uvedených výpočtů splněno není. Je však nutné vzít v úvahu fakt, že společnost má vysoké závazky z reklamy a propagace s krátkou dobou splatnosti, což ukazatel doby obratu závazků značně zkreslí. Proto by bylo vhodné při porovnávání těchto ukazatelů hodnotit skupinu pouze projektových závazků a pohledávek, očištěných od režijních závazků a pohledávek, a naopak.

4 Závěr

Společnost Viamont DSP, stejně jako mnoho jiných podnikatelských subjektů, spatřovala nedostatky v interní správě závazků a pohledávek, což mělo zřejmý vliv na jejich výši. Potřebu aktualizovat, respektive vytvořit fungující systém správy závazků a pohledávek umocnila skutečnost, že od roku 2008 byl v jednání odprodej podílu mateřské společnosti Viamont a. s. koncernu Strabag SE. S tímto prodejem byla spojená určitá kritéria, kterých bylo nutné dosáhnout. Mimo jiné se týkala i výše pohledávek po splatnosti.

Na základě analýzy stávajícího stavu závazků a pohledávek bylo zjištěno, že uvedená kritéria společnost nesplňuje a proto došlo k vytvoření systému, který měl za cíl snížit výši pohledávek a tím i výši závazků. Do účetních směrnic byla zakotvena pravidla tvorby účetních opravných položek a odpisu pohledávky. Při tvorbě účetních opravných položek bylo zjištěno, že je nelze tvořit ke všem pohledávkám, které jsou po splatnosti více než 30 dní. Zvláštní skupinu pohledávek, ke kterým společnost opravné položky netvoří, tvoří projektové pohledávky, které jsou po splatnosti z důvodu, že neproběhla úhrada ze strany investora. Takováto pohledávka není dle SOD po splatnosti. Zde by bylo vhodné společnosti doporučit, aby u těchto pohledávek změnila, resp. prodloužila dobu splatnosti podle předpokládaného termínu úhrady, tak aby se tyto pohledávky nezobrazovaly v sestavě pohledávek po splatnosti. Pokud tak společnost neučiní, vykazuje pohledávky po splatnosti více než 30, 60, 90 dní, aniž by k nim, dle nových pravidel, tvořila účetní opravné položky.

Pro eliminování pohledávek po splatnosti, nastavila společnost proces řízení, resp. sledování pohledávek, který spočívá v detailnějších rozbořech dlužníka a detailním sledování jeho závazku. Rozhodla se využít vlastní kapacity před outsourcingem, přesto, že outsourcing těchto služeb je standardním nástrojem, který pomáhá všem firmám bez ohledu na velikost. Proto by bylo vhodné do budoucna prověřit, zda outsourcing nevyjde levněji. Výhodou by mohl být mimo jiné fakt, že pokud je případ svěřen advokátní kanceláři či jiné specializované firmě, dlužník se většinou zalekne a začíná jednat. Častou chybou při vymáhání pohledávek vlastními kapacitami by mohla v tomto případě být nedůslednost odpovědných zaměstnanců.

Společnost rovněž upřesnila pravidla týkající se dlouhodobých závazků a pohledávek a to tím, že při každé vystavené/přijaté faktuře zkoumá SOD (v případě, že jde o projektové závazky či pohledávky) a rovnou při vystavení/pořízení faktury vyplňuje splátkový kalendář, čímž dochází k naplnění vstupních údajů pro sestavy dlouhodobých závazků a pohledávek. Tím je zabezpečeno správné vykázání dlouhodobých závazků a pohledávek v rozvaze společnosti.

Z vývoje pohledávek a závazků v letech 2008 – 2010 (sledována je výše k rozvahovému dni, tzn. k 31. 5.) je zřejmý jejich pokles a tím splnění prvotního cíle. Poklesem stavu pohledávek a závazků došlo i ke zlepšení likvidity společnosti. Ke zhodnocení pohledávek použila společnost i ukazatele aktivity. Zde je vhodné poznamenat, že pro větší vypovídací schopnost tohoto ukazatele je zapotřebí oddělit projektové závazky a pohledávky od režijních. Některé z režijních závazků (především za reklamu a propagaci) svou výší a krátkou dobou splatnosti tento ukazatel zkreslují. Společnost by bylo možné posoudit i z hlediska dalších ukazatelů finanční analýzy, avšak toto řešení by přesáhlo rámec bakalářské práce.

Literatura

Primární zdroje

MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2010, úplná znění platná k 1.1.2010*. 18. vyd. Praha: GRADA Publishing a. s., 2010. 280s. ISBN 978-80-247-3206-0.

Monografie

Edice ÚZ, číslo 647. *Účetnictví podnikatelů, zákony, prováděcí vyhlášky, standardy*. Nakladatelství Ostrava-Hrabůvka: Sagit, a. s., 2008. 160s. ISBN 978-80-7208-660-3.

LOUŠA, F. et al. *Účetnictví podnikatelů 2008*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 630s. ISBN 978-80-7357-336-2.

NOVOTNÝ, P. *Finanční účetnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2007. 271s. ISBN 978-80-86730-16-5.

Odborné knihy a časopisy

BRYCHTA, I. Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků. *Účetnictví v praxi*, 2009, vol. 8, no. 11, p. 18-23. ISSN 1211-7307.

Internetové zdroje

LANDGRÁF, R. *Pohledávky a závazky – účtování ve vazbě na právní pojetí*. Dostupné z WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=10326>>.

Internetové stránky společnosti Viamont DSP a. s. Dostupné z WWW: <<http://www.viamontdsp.cz>>.

Ostatní zdroje

Vnitropodnikové dokumenty společnosti Viamont DSP a. s.

Výroční zprávy společnosti Viamont DSP a. s.

Přílohy

Příloha 1

Minimální závazný výčet informací
podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.,
ve znění pozdějších předpisů

ROZVAHA v plném rozsahu

(období 1. 6. 07 - 31. 5. 08)

(v tisících Kč)

IČ
25 42 99 49

Jméno a příjmení, obchodní firma nebo jiný název

účetní jednotky

Viamont DSP a. s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

a místo podnikání liší-li se od bydliště

Železničářská 1385
Ústí nad Labem
400 03

Označ. a	AKTIVA b	řád. c	Běžné účetní období			Min.účetní období Netto 4
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	
	AKTIVA CELKEM (ř.02+03+31+63)	001	2 005 795	- 92 236	1 913 559	1 242 207
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002				
B.	Dlouhodobý majetek (ř.04+13+23)	003	318 292	- 91 718	226 574	142 710
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek (ř.05 až 12)	004	4 019	- 1 074	2 945	343
B.I.1.	Zřizovací výdaje	005	442	- 442		
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006				
3.	Software	007	577	- 532	45	343
4.	Ocenitelná práva	008	3 000	- 100	2 900	
5.	Goodwill	009				
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010				
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011				
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012				
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek (ř.14 až 22)	013	314 273	- 90 644	223 629	142 367
B.II.1.	Pozemky	014	697		697	697
2.	Stavby	015	37 363	- 7 074	30 289	9 859
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	235 086	- 76 110	158 976	100 088
4.	Pěstitelské celky trvalých porostů	017				
5.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	018				
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019				
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	7 236		7 236	17 904
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	17 906		17 906	4 228
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	022	15 985	- 7 460	8 525	9 591
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek (ř.24 až 30)	023				
B.III.1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	024				
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	025				
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026				
4.	Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	027				
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	028				
6.	Pořízovaný dlouhodobý finanční majetek	029				
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030				

Označ.		AKTIVA	řád.	Běžné účetní období			Min.účetní období Netto
				Brutto	Korekce	Netto	
a		b	c	1	2	3	4
C.		Oběžná aktiva (ř.32+39+48+58)	031	1 660 979	- 518	1 660 461	1 094 232
C.I.		Zásoby (ř.33 až 38)	032	149 979		149 979	56 739
C.I.1.		Materiál	033	85 701		85 701	32 274
	2.	Nedokončená výroba a polotovary	034	64 278		64 278	24 465
	3.	Výrobky	035				
	4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	036				
	5.	Zboží	037				
	6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	038				
C.II.		Dlouhodobé pohledávky (ř.40 až 47)	039	160 283		160 283	42 255
C.II.1.		Pohledávky z obchodních vztahů	040	151 618		151 618	42 255
	2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	041				
	3.	Pohledávky - podstatný vliv	042				
	4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	043				
	5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044				
	6.	Dohadné účty aktivní	045				
	7.	Jiné pohledávky	046				
	8.	Odložená daňová pohledávka	047	8 665		8 665	
C.III.		Krátkodobé pohledávky (ř.49 až 57)	048	1 151 573	- 518	1 151 055	981 583
C.III.1.		Pohledávky z obchodních vztahů	049	1 128 432	- 518	1 127 914	957 307
	2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	050				
	3.	Pohledávky - podstatný vliv	051				
	4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	052	18 868		18 868	5 877
	5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053				
	6.	Stát - daňové pohledávky	054	193		193	1 889
	7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	1 692		1 692	16 350
	8.	Dohadné účty aktivní	056	450		450	47
	9.	Jiné pohledávky	057	1 938		1 938	113
C.IV.		Krátkodobý finanční majetek (ř.59 až 62)	058	199 144		199 144	13 655
C.IV.1.		Peníze	059	187		187	1 594
	2.	Účty v bankách	060	198 957		198 957	12 061
	3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	061				
	4.	Požizovaný krátkodobý finanční majetek	062				
D.I.		Časové rozlišení (ř.64+65+66)	063	26 524		26 524	5 265
D.I.1.		Náklady příštích období	064	12 780		12 780	5 251
	2.	Komplexní náklady příštích období	065				
	3.	Příjmy příštích období	066	13 744		13 744	14

Označ. a	PASIVA b	řád. c	Běžné období 5	Minulé období 6
	PASIVA CELKEM (ř.68+85+118)	067	1 913 559	1 242 207
A.	Vlastní kapitál (ř.69+73+78+81+84)	068	512 873	430 539
A.I.	Základní kapitál (ř.70+71+72)	069	180 000	180 000
A.I.1.	Základní kapitál	070	180 000	180 000
	2. Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071		
	3. Změny základního kapitálu	072		
A.II.	Kapitálové fondy (ř.74 až 77)	073		
A.II.1.	Emisní ážio	074		
	2. Ostatní kapitálové fondy	075		
	3. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076		
	4. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách	077		
A.III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku (ř.79+80)	078	17 504	9 825
A.III.1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	079	17 290	9 542
	2. Statutární a ostatní fondy	080	214	283
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (ř.82+83)	081	136 712	85 756
A.IV.1.	Nerozdělený zisk minulých let	082	136 712	88 676
	2. Neuhrazená ztráta minulých let	083		- 2 920
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	084	178 657	154 958
B.	Cizí zdroje (ř.86+91+102+114)	085	1 370 845	780 827
B.I.	Rezervy (ř.87 až 90)	086	133 049	100 906
B.I.1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	087		
	2. Rezerva na důchody a podobné závazky	088		
	3. Rezerva na daň z příjmů	089	22 156	37 567
	4. Ostatní rezervy	090	110 893	63 339
B.II.	Dlouhodobé závazky (ř.92 až 101)	091	118 522	21 595
B.II.1.	Závazky z obchodních vztahů	092	118 522	21 201
	2. Závazky - ovládající a řídicí osoba	093		
	3. Závazky - podstatný vliv	094		
	4. Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	095		
	5. Dlouhodobé přijaté zálohy	096		
	6. Vydané dluhopisy	097		
	7. Dlouhodobé směnky k úhradě	098		
	8. Dohadné účty pasivní	099		
	9. Jiné závazky	100		
	10. Odložený daňový závazek	101		394

Označ. a	P A S I V A b	řád. c	Běžné období 5	Minulé období 6
B.III.	Krátkodobé závazky (ř.103 až 113)	102	1 119 274	658 326
B.III.1.	Závazky z obchodních vztahů	103	995 621	643 293
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba	104		
3.	Závazky - podstatný vliv	105		
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	106	76 893	2 541
5.	Závazky k zaměstnancům	107	18 457	6 690
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	108	5 962	3 770
7.	Stát - daňové závazky a dotace	109	5 155	1 479
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	110	180	
9.	Vydané dluhopisy	111		
10.	Dohadné účty pasivní	112	16 108	553
11.	Jiné závazky	113	898	
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci (ř.115+116+117)	114		
B.IV.1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	115		
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	116		
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	117		
C.I.	Časové rozlišení (ř.119+120)	118	29 841	30 841
C.I.1.	Výdaje příštích období	119	29 841	30 841
2.	Výnosy příštích období	120		

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Viamont DSP a. s., Rozvaha k 31.5. 2008

Příloha 2

18. listopad 2008
Strana 6
janiaso

Saldo pohledávek

Viamont DSP a.s.

Filter data: ...31.05.08

Filter: Zúčtovací datum: ...31.05.08

Filter:

Datum dokladu	Zúčtovací Ty datum do	Číslo dokladu	ID vyrovnání	Popis	Kód měny	Saldo do data	Saldo do data (CZK)	Aktuální zůstatek	Aktuální zůstatek (CZK)	Datum splatnosti	Saldo do data se zohledněním splátkového kalendáře (CZK)	Uzavřeno částkou (CZK)
Zákazník 70994234-001 Správa železn. dopr. cestv. st						161 009 588,55	161 009 588,55	49 172 088,87	49 172 088,87		45 167 068,85	
15.05.08	30.04.08	Fa	40800322	40800322 Žst. Sokolov		32 286 101,07	32 286 101,07	2 713 117,74	2 713 117,74	31.08.09	2 713 117,74	0,00
13.06.08	31.05.08	Fa	40800477	40800477 Modern. žst. Sokolov		36 605 954,71	36 605 954,71	3 076 130,65	3 076 130,65	31.08.09	3 076 130,65	0,00
Celkový součet						68 892 055,78	68 892 055,78	5 789 248,39	5 789 248,39		5 789 248,39	
						631 056 595,51		180 353 925,18			151 617 677,86	

Zdroj: Podklady k účetní uzávěrce společnosti Viamont DSP a. s. Saldo pohledávek k 31. 5. 2008